

ZANDZEE VOOR 1939 LETTERLIJK EEN ZEE VAN ZAND

Het korte bestaan van het meertje op de Zandzee

Oudere Bussumers herinneren zich de Zandzee als een flink, vrij diep meertje omringd door zand. Dat vrij diepe meertje is er eigenlijk maar kort geweest: van ongeveer 1955 tot 1964. Voor 1939 was de Zandzee een zandvlakte waar geen water te vinden was.

Stuifzand

In de negentiende eeuw deed de Zandzee zijn naam eer aan: het was een flinke door stuifzand opgeworpen heuvel, omringd door bossages, vliegdennen en typisch Goois hakhout. Toen Bussum vanaf 1874 langzaam meer inwoners kreeg, was het voor kinderen een ideale plek om te spelen. Je kon er komen vanaf de Plaggenweg, de Gooiberg en de Nieuwe 's-Gravelandseweg.

Zand happen

In de avond van 9 november 1939 verschenen vanuit Huizen twee

zandgrijpers, enorme monsters die vanaf de volgende dag overheerst in het speelzand gingen happen om het op vrachtwagens te laden. Dagenlang reden de vrachtwagens af en aan. Groot was de verontwaardiging in Bussum: er was nota bene een verordening die het afgraven van zand verbood!

Bunkers

De militaire machthebbers (want die hadden hier opdracht voor gegeven) trokken zich weinig van plaatselijke verordeningen aan, want nu Hitler Polen was binnengevallen, werd het veel waarschijnlijker dat ook Nederland door de Duitsers kon worden overrompeld. Spoorstransporten moesten er nieuwe bunkers voor het Nederlandse leger worden gebouwd en daar was veel zand voor nodig. Er werd zoveel zand weggehaald, dat het grondwater op de Zandzee aan de oppervlakte kwam. Voor het

■ De Zandzee in 1930.

eerst kon er 's winters worden geschaapt op de Zandzee.

Enorme monsters die onbeheerst in het speelzand gingen happen om het op vrachtwagens te laden

Vituscollege

Vanaf 1939 stond er dus water op de Zandzee. Toen in 1962 in de tuin van villa Berkenheuvel een bouwput werd gegraven voor de bouw van het Vituscollege, werd het grondwater weggepompt en verplaatst naar de Zandzee. Toen werd het pas een flink meertje! Het werd ook gevoed door weggepompt grondwater dat onder het Majellaziekenhuis vandaan kwam, toen dit bij een verbouwing werd onderkelderd. Na 1963 daalde het waterniveau weer. 'Waterpeil Zandzee aanzienlijk gedaald', schreef de Bussumse Courant op 4 augustus 1964.

Tennishal

In de jaren tachtig was het meertje nog maar een ondiepe plas, waarin pootjebaden niet was toegestaan. Wel was het nu het domicilie geworden van watersalamanders. Toen tennisclub Bosheim ruimte zocht voor een te bouwen tennishal, werd in overleg met het Vituscollege en de ge-

■ De Zandzee in 1900.

■ De Zandzee in 1938.

meente een oplossing gevonden. De tennishal zou komen op een aan Bosheim grenzend sportveld van het Vitus, en het Vitus mocht een nieuw sportveld op de Zandzee aanleggen. Daarbij was een

onthefving nodig van bepalingen in de Verordening bescherming bodem en grondwater. Toen de gemeenteraad de bouw van de tennishal in 1983 had goedgekeurd, kwamen er bezwaarschriften van 'Vrienden van het Gooi' en van 'Leefmilieu'.

Nieuwe salamandervijver

De 'Vrienden van het Gooi' wilden de Zandzee als gebied behouden, maar de rechter oordeelde dat het belang van de school groter was. De vereniging 'Leefmilieu' gaf aan dat de kleine watersalamander in het Gooi een

beschermde diersoort is en dat de poel daarom moest blijven. Het Vituscollege kwam uiteindelijk aan dit bezwaar tegemoet door een nieuwe 25 meter lange vijver te laten graven aan de oostzijde van de sportvelden, waar het terrein van het Vitus grenst aan de sportschool. Met behulp van een herpetoloog (een deskundige op het gebied van reptielen en amfibieën) werd ervoor gezorgd dat deze vijver een goede biotoop voor de salamanders werd. Het sportveld en de vijver werden in 1985 aangelegd, waarmee de Zandzee als terrein verdween.

Bronnen: Archief HKB en Bussumse Courant uit 1964, 1983 en 1985

Eric Bor

■ De Zandzee in 1962.

UIT DE FOTOCOLLECTIE VAN HET STREEKARCHIEF
www.gooienvchistorisch.nl 035 207 09 99 Cattenhagestraat 8, Naarden

Hypermodern in 1955

Op 1 juni 1955 heropende na een grondige verbouwing het Verkeershuis van de VVV Naarden-Bussum-Huizen aan de Vlietlaan in Bussum. De krant schreef: "De V.V.V. heeft nu de beschikking over een hypermodern verkeershuisje waarin men de vreemdelingen en vacatiegangers met plezier kan ontvangen." Diverse middenstanders en industriëlen leverden een bijdrage aan de meubilering van het huisje. Zo schonk een busmaatschappij vier TL-buizen en leverde een winkel voor 'binnenhuiskunst' een tafelkleed.

FOTO: CINETEX HILVERSUM (GEMEENTEARCHIEF GOOISE MEREN)

■ De vijver achter het sportveld in 2010.